

Ý Nghĩa nhan đề bài thơ Bếp lửa của Bằng Việt - [Ngữ văn lớp 9](#)

Ý Nghĩa nhan đề bài thơ Bếp lửa của Bằng Việt

Bài 1

Hình ảnh bếp lửa không chỉ quen thuộc với mỗi gia đình Việt Nam thời xưa, mà còn là biểu tượng của một tình cảm rất đẹp và thiêng liêng - Tình bà cháu gọi lại những kỉ niệm về tuổi thơ sống bên bà và suy ngẫm thấu hiểu về cuộc đời bà, lẽ sống giản dị mà cao quý của bà, người cháu gọi niềm nhớ mong về với bà. Hình ảnh người bà gắn liền với bếp lửa và bếp lửa gọi đến ngọn lửa với 1 ý nghĩa trừu tượng và khái quát.

Bài 2

Bếp lửa – cái tên mang đề tài của tác phẩm vừa hàm chứa chủ lý tưởng. Hình ảnh bếp lửa không chỉ gọi lại những kỉ niệm đầy xúc động về tình cảm bà cháu, về tuổi thơ, bếp lửa còn có tính chất biểu tượng, mang ý nghĩ về cội nguồn, về người nhóm lửa, giữ lửa, truyền lửa – ngọn lửa của nghĩa tình, của niềm tin cho các thế hệ nối tiếp và lòng kính trọng, biết ơn sâu sắc của người cháu đối với bà và cũng là đối với quê hương, đất nước.

Hoàn cảnh ra đời bài thơ Bếp lửa của Bằng Việt

– Sáng tác năm 1963, khi nhà thơ đang là sinh viên theo học ngành Luật tại nước Nga

– In trong tập “Hương cây – bếp lửa” – tập thơ đầu tay của Bằng Việt in chung với Lưu Quang Vũ.

– Nhà thơ kể lại: “Những năm đầu theo học luật tại đây tôi nhớ nhà kinh khủng. Tháng 9 ở bên đó trời se se lạnh, buổi sáng sương khói thường bay mờ mờ mặt đất, ngoài cửa sổ, trên các vòm cây, gợi nhớ cảnh mùa đông ở quê nhà. Mỗi buổi dậy sớm đi học, tôi hay nhớ đến khung cảnh một bếp lửa thân quen, nhớ lại hình ảnh bà nội lụi cùi dậy sớm nấu nồi xôi, luộc củ khoai, củ sắn cho cả nhà”.

“Năm ấy đói mòn đói mỏi” được nhắc đến là trong thời điểm Nạn đói năm 1945 đã khiến bao người phải chịu cảnh lâm than, phải chết đi. Năm ấy, Bằng Việt mới lên bốn tuổi. Sống trong hoàn cảnh ấy thì làm sao tránh được những cơ cực. Từ ghép “mòn mỏi” được chia tách ra, đan xen với từ đói đã gợi cái cảm giác nạn đói ấy vừa kéo dài và còn làm khô cạn sức người lẫn gia súc.

Lời nhắc ấy là lời nhắc cháu đã mang theo từ bếp lửa của bà. Ngọn lửa ấy luôn cháy trong lòng cháu. “Chờn vờn”, “ấp iu” nhưng dai dẳng và bền bỉ dù là

“khói trăm tàu, lửa trăm nhà, niềm vui trăm ngả” vẫn không thể nào khiến nó bị lụi tàn hay che khuất.

Tình bà cháu trong “Bếp lửa” của Bằng Việt là tình cảm thiêng liêng cảm động. Bà dành cho cháu những hi sinh thầm lặng của phần đời mong manh còn lại. Bà là mái ấm chở che, bao bọc tuổi thơ đại khờ, yếu đuối của cháu trước những vất vả, đau thương của cuộc sống. Và người cháu, những năm tháng cháu đi trong đời là những năm tháng cháu nhớ đến bà với lòng tin yêu và biết ơn sâu sắc. Ngọn lửa bà trao cho cháu đứa cháu giữ vẹn nguyên để trở thành ngọn lửa trường tồn, bất diệt.

Một tác phẩm cũng nói về tình cảm bà cháu trong chương trình THCS là “Tiếng Gà Trưa” của tác giả Xuân Quỳnh.

Tóm tắt nội dung bài thơ Bếp lửa của Bằng Việt

“Bếp lửa” của Bằng Việt là những hồi tưởng và suy ngẫm của người cháu đã trưởng thành, nhớ lại những kỉ niệm đầy xúc động về người bà và tình bà cháu. Qua đó, bộc lộ những tình cảm sâu nặng đối với gia đình, quê hương, đất nước. Từ phương trời Tây, người cháu nhớ về bà, nhớ về bếp lửa quê hương trong cảm xúc ngậm ngùi ngày ấy, kẻ thù xâm chiếm, gây cảnh đau thương. Bố mẹ đi kháng chiến, người cháu ở cùng bà. Bà thay bố mẹ chăm sóc và dạy bảo cháu từng ngày. Nhớ nhất là hình ảnh bếp lửa do bà nhóm mỗi ngày. Từ bàn tay bà, bếp lửa đã cháy lên trong mọi hoàn cảnh, cháy lên xuyên suốt những tháng ngày tuổi thơ của người cháu. Bếp lửa là nguồn sưởi ấm, chở che, là nguồn sống, nguồn sẻ chia, trở thành kỷ niệm không bao giờ quên được. Bếp lửa chứa đựng tình bà cháu thiêng liêng, bất diệt. Nay người cháu đã xa bà, xa quê hương nhưng hình ảnh người bà hiền hậu, hình ảnh bếp lửa nồng ấm được thắp lên mỗi sớm mai từ đôi bàn tay bà mãi mãi trở thành kí ức không bao giờ quên.

Giá trị nội dung và nghệ thuật bài thơ Bếp lửa

Giá trị nội dung:

“Bếp lửa” của Bằng Việt là những hồi tưởng và suy ngẫm của người cháu đã trưởng thành, nhớ lại những kỉ niệm đầy xúc động về người bà và tình bà cháu. Qua đó, bộc lộ những tình cảm sâu nặng đối với gia đình, quê hương, đất nước. Bài thơ mở ra hình ảnh bếp lửa, gợi những kỉ niệm tuổi thơ sống bên bà. Từ kỉ niệm, đứa cháu nay đã trưởng thành suy ngẫm, thấu hiểu cuộc đời bà, về lẽ sống của bà. Cuối cùng, trong hoàn cảnh xa cách, đứa cháu gửi nỗi nhớ mong được gặp.

Giá trị nghệ thuật:

- Sự kết hợp nhuần nhuyễn giữa biểu cảm và miêu tả, tự sự và bình luận.
- Thể thơ tám chữ kết hợp với 7 chữ, 9 chữ phù hợp với việc diễn tả dòng cảm xúc và suy ngẫm về bà.
- Giọng điệu tâm tình, thiết tha, tự nhiên, chân thành.
- Sáng tạo hình ảnh bếp lửa – hình ảnh vừa thực vừa mang ý nghĩa biểu tượng. Ý nghĩa hình tượng “ngọn lửa”, “bếp lửa” trong bài thơ Bếp lửa của Bằng Việt Bằng Việt rất thành công khi xây dựng hình tượng bếp lửa gắn chặt với hình ảnh người bà hiền hậu. Hình ảnh “ngọn lửa”, “bếp lửa” trong bài thơ mang ý nghĩa biểu trưng đặc sắc.

Trước hết, hình ảnh bếp lửa vốn là hình ảnh thật của bếp lửa mà ngày ngày người bà nhen lửa nấu cơm. Bếp lửa ấy ăn sâu vào đời sống tinh thần của con người, gắn chặt với niềm tin tâm linh vững chắc: sự che chở và phù trợ cuộc sống con người của vị thần lửa.

Nhưng bếp lửa lại trở thành hình ảnh tượng trưng, gợi lại tất cả những kỷ niệm ấm áp của hai bà cháu. Lửa thành ra ngọn lửa tình yêu, lửa niềm tin, ngọn lửa bất diệt của tình bà cháu, tình quê hương đất nước. Bếp lửa mà người bà ấp iu hay chính là tình yêu thương mà bà nâng niu dành tất cả cho cháu, từ việc dạy cháu làm, chăm cháu học, bảo cháu nghe. Bếp lửa cũng là nơi bà nhóm lên tình cảm, khát vọng cho người cháu. Nhóm lửa do đó cũng vừa có nghĩa thực, vừa có ý nghĩa tượng trưng.

Bài thơ mở ra hình ảnh bếp lửa, gợi những kỉ niệm tuổi thơ sống bên bà. Từ kỉ niệm, đứa cháu nay đã trưởng thành suy ngẫm, thấu hiểu cuộc đời bà, về lẽ sống của bà. Cuối cùng, trong hoàn cảnh xa cách, đứa cháu gửi nỗi nhớ mong được gặp. Hình ảnh “bếp lửa”, “ngọn lửa” trải qua bao thời gian, bao biến đổi rồi cuối cùng đi về với lòng người, trở thành sức mạnh tinh thần chiến thắng nghịch cảnh, vươn tới những gì cao đẹp nhất.

Xem tiếp tài liệu tại: <https://vndoc.com/tai-lieu-hoc-tap-lop-9>